

ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ต่อ คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ : กรณีศึกษา นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการเรียนรู้แดนมังกร สะท้อนวิถีไทยครั้งที่ 7

Personal Factors Influencing the 8 Core Moral
Values: A Case Study of Students Participating in
the 7th Learning and Traveling in China Programme

นิภา กุ้พงษ์ศักดิ์*

Nipa Kupongsak*

พีร์ ภาณุวัฒน์วนิชย์**

Pea Panuvatvanich**

* ผู้ช่วยคณบดีคณะมนุษยศาสตร์และการจัดการการท่องเที่ยว คณะมนุษยศาสตร์และการจัดการการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

* Assistant Dean, School of Humanities and Tourism Management, School of Humanities and Tourism Management, Bangkok University

* Email : nipa.k@bu.ac.th

** อาจารย์ประจำภาควิชาภาพยนตร์คณะดิจิทัลมีเดียและศิลปะภาพยนตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

** Fulltime Lecturer, Film Department, School of Digital Media and Cinematic Arts, Bangkok University

** Email: pea.p@bu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล 3 ประเภทได้แก่ เพศ เกรดเฉลี่ย (GPA) และ ภูมิฐานะ ที่มีอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ต่อคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการได้แก่ ความซื่อสัตย์ (ความอดทน) ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความสุภาพ ความมีน้ำใจ ความสามัคคี ความสะอาด และเปรียบเทียบคุณธรรมของนักศึกษา ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการเรียนรู้แดนมังกรสะท้อนวิถีไทย ครั้งที่ 7 ปีการศึกษา 2557 ประชากรจำนวน 21 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม คุณธรรมพื้นฐาน แบบสอบถามความคิดเห็น สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ ผลการวิเคราะห์พบว่า 1) นักศึกษาหญิงมีระดับการกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการโดยรวมสูงกว่านักศึกษาชาย ยกเว้นด้านความประหยัด นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2.50 จะมีระดับการกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐานด้านความมีวินัยหลังเข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้น ในขณะที่นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยมากกว่า 2.50 มีระดับการกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐานด้านความมีวินัยหลังเข้าร่วมโครงการลดลง นอกจากนี้ นักศึกษาที่มีภูมิฐานะอยู่กรุงเทพฯ มีระดับการกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐานด้านความมีวินัยสูงกว่านักศึกษาที่มีภูมิฐานะอยู่จังหวัดอื่น 2) นักศึกษามีระดับการกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐานด้านความซื่อสัตย์ ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ โครงการเรียนรู้แดนมังกรสะท้อนวิถีไทย ครั้งที่ 7

Abstract

This research aims at studying 3 kinds of personal factors, namely gender, GPA, and residence, influencing the actions or opinions towards the 8 core moral values which are perseverance, thriftiness, honesty, discipline, politeness, generosity, unity, and cleanliness, and compares the moral values in students before and after taking part in the 7th Learning and Traveling in China Programme in the academic year 2014. The populations were twenty-one students were selected with the purposive sampling. The research tools were 8 core moral values questionnaire, opinion survey questionnaire. Statistical methods used in this research were means, standard deviation and repeated measures ANOVA. The results showed that personal factors were considered, female students' overall actions or opinions towards the 8 core moral values were higher than those of male students except thriftiness. Students with a 2.50 GPA or less had a higher level of actions or opinions towards discipline after they had taken part in the programme whereas students with more than a 2.50 GPA had a lower level of actions or opinions towards discipline after having taken part in the programme. Students residing in Bangkok had a higher level of actions or opinions towards discipline than those of students residing in other provinces. In addition, students' actions or opinions towards honesty both before and after taking part in the programme were different and statistically significant at the 0.05 level.

Keywords: 8 Core Moral Values, the 7th Learning and Traveling in China Programme

บทนำ

ในทุกปีการศึกษาภาควิชาภาษาไทยได้จัดโครงการ “เรียนรู้แดนมังกร : สะท้อนวิถีไทย” ขึ้นโดยในครั้งนี้อจัดขึ้นเป็นครั้งที่ 7 เป็นระยะเวลา 21 วันณDonghua University มหานครเซี่ยงไฮ้ สาธารณรัฐประชาชนจีนมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาและผู้สนใจได้เรียนรู้และพัฒนาทักษะการใช้ภาษาจีนในสถานการณ์จริงกับเจ้าของภาษา ได้มีประสบการณ์การเรียนรู้ในต่างประเทศ รวมทั้งได้ทัศนศึกษาในสถานที่ทางวัฒนธรรมและเรียนรู้วิถีชีวิตของชาวจีนอย่างใกล้ชิดทำให้เข้าใจถึงที่มาของภาษาและวัฒนธรรมจีน ซึ่งมีอิทธิพลต่อสังคมไทยและสังคมโลก อีกทั้งยังสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมอื่นได้อย่างเหมาะสมทั้งนี้เป็นการเตรียมความพร้อมแก่นักศึกษาเพื่อก้าวไปเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกนอกจากนี้ยังส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามปรัชญาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ(มหาวิทยาลัยกรุงเทพ,2552) ว่า“บัณฑิตต้องมีความรู้คู่ความดีก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข”สำหรับนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการในแต่ละปีมาจากต่างคณะและต่างชั้นปี เป็นผู้ที่ไม่รู้จักคุ้นเคยกัน และส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะ เติบโตมากับสังคมวัตถุนิยม เป็นสังคมที่อยู่แบบตัวใครตัวมัน ทำให้ขาดการปลูกฝังในด้านคุณธรรมจริยธรรมอย่างยั่งยืน ส่งผลให้ขณะเข้าร่วมโครงการนักศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวเรื่องการอยู่ร่วมกันทั้งการดูแลรักษาความสะอาดที่פקความมั่นใจการแบ่งปันสิ่งของเครื่องใช้ ความมีวินัยเรื่องการตื่นนอน การรับประทานอาหารร่วมกันอย่างพร้อมเพรียงความสามัคคีปรองดองระหว่างเพื่อนและรุ่นพี่ ความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาภาษาจีนโดยเข้าชั้นเรียนและทำแบบฝึกหัดอย่างสม่ำเสมอ มีความสุภาพต่อเพื่อน ครู และผู้อาวุโสกว่าแม้จะต่างชนชาติกันก็ตาม และที่สำคัญนักศึกษาควรตระหนักถึงรายจ่ายที่ค่าของเงินแตกต่างกันอีกด้วยด้วยเหตุนี้ นักศึกษามีความจำเป็นต้องปรับตัวเรื่องการใช้ชีวิตและปรับตัวให้เข้ากับสังคม

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินโครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการกลม่อเกลลาและส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้อย่างเหมาะสม เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามปรัชญาของมหาวิทยาลัยกรุงเทพผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้ดูแลโครงการนี้จึงได้สอดแทรกคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการให้แก่ศึกษาในระหว่างการใช้ชีวิตในประเทศจีน อย่างไรก็ตาม นักศึกษาแต่ละคนมีพื้นฐานต่างกัน จึงอาจมีความคิดเรื่องค่านิยมและการปรับตัวต่างกัน ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ต่อระดับการกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการได้แก่ความขยันความประหยัด ความซื่อสัตย์ความมีวินัยความสุภาพความมั่นใจความสามัคคีและความสะอาด เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาใช้เป็นแนวทางพัฒนาคุณธรรมให้นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรมและมีชีวิตที่เป็นสุข ตามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยกรุงเทพต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศเกรดเฉลี่ย และภูมิลำเนาที่มีอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ต่อคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ
2. เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาคุณธรรมของนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการเรียนรู้แดนมังกร สะท้อนวิถีไทยครั้งที่ 7 ระหว่างก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการ

สมมติฐานของงานวิจัย

1. นักศึกษาที่มีปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่เพศเกรดเฉลี่ย และภูมิลำเนาแตกต่างกันจะมีคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการแตกต่างกัน

2. นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการเรียนรู้แดนมังกรสะท้อนวิถีไทยมีการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ที่ดีขึ้นหลังการเข้าร่วมโครงการ

แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

รายงานการวิจัยประเมินผลคุณธรรม 8 ประการของผู้เรียน: เจตคติและพฤติกรรม โดยสำนักประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เมื่อเดือนธันวาคม 2551 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551) พบว่า “คุณธรรม 8 ประการ” คือ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี มีน้ำใจ ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการที่ได้ประกาศให้คุณธรรมดังกล่าวเป็นนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

ในการทบทวนวรรณกรรมและศึกษางานวิจัยพบตัวแปรซึ่งมีอิทธิพลต่อคุณธรรมของบุคคล ได้แก่ บุคคลใกล้ชิด ผลการเรียนรู้ เพศ และภูมิลำเนา ดังนี้ ศรีพร ชวนเกริกกุล (2555) ได้กล่าวถึงการปลูกฝังให้บุคคลมีคุณธรรมมีหลายรูปแบบทั้งทางตรงและทางอ้อม และเป็นกระบวนการระยะยาวทำได้ยากและใช้เวลานาน โดยครอบครัวจะเป็นผู้เลี้ยงดูและอบรมสั่งสอนในวัยเด็กและครูจะเป็นผู้อบรมสั่งสอนในวัยเรียน ครูจึงมีอิทธิพลต่อการถ่ายทอดและปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชน (สุธา เจียรนัย กุลวานิช, 2553) สอดคล้องกับอุจน์พูลทวี (2538) พบว่าผู้ใกล้ชิดเป็นผู้แก้ไขและปรับพฤติกรรมของเด็กในการส่งเสริมคุณธรรมจากการสัมมนาทางวิชาการของกระทรวงศึกษาธิการ ในปี 2550 สรุปได้ว่า นักเรียน นักศึกษาที่มีผลการเรียนดีมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมและเจตคติต่อคุณธรรมสูงกว่าผู้ที่มีผลการเรียนต่ำ และนักเรียน นักศึกษาเพศหญิงมีคะแนนพฤติกรรมคุณธรรมและเจตคติต่อคุณธรรมสูงกว่าเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญสม โพธิ์เงิน (2536) ที่พบว่านักเรียนหญิงมีคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันมากกว่านักเรียนชาย และงานวิจัยของชนิสรา ศิลานุกิจ (2550) ที่พบว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักเรียนหญิงมีความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความสามัคคี และความขยันหมั่นเพียรสูงกว่านักเรียนชาย สำหรับปัจจัยด้านภูมิลำเนา บุญสม โพธิ์เงิน (2536) พบว่านักเรียนที่เรียนโรงเรียนในเขตเมืองและนักเรียนที่เรียนโรงเรียนในเขตชนบทมีคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักเรียนที่เรียนโรงเรียนในเขตเมืองมีคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันมากกว่านักเรียนที่เรียนโรงเรียนในเขตชนบท ส่วนงานวิจัยของศิริวรรณ เกษมศานต์ กิตากร และอภิญา ทิรัญวงศ์ (2550, น.112-113) ได้ให้ข้อสนับสนุนเรื่องภูมิลำเนาว่าสังคมไทยเป็นสังคมเกษตรกรรม การดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างสบายไม่ต้องเร่งรีบไม่จำเป็นต้องมีวินัย ทำให้คนไทยส่วนใหญ่ขาดวินัย แม้มายู่ในสังคมเมืองแล้วยังขาดวินัย แต่นิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัดมีคุณธรรมที่เด่น คือ ความมีสัมมาคารวะ ความอดทน และความมีน้ำใจ สอดคล้องกับภาวิณี โสธายะเพชร (2549) ได้พบว่าปัจจัยด้านบริบทสิ่งแวดล้อมมีการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบซึ่งตรงกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2546, น.96) ได้กล่าวถึง ความมีระเบียบวินัยเกิดขึ้นในยุคแห่งการไหลบ่าของข้อมูลข่าวสารจำนวนมากเพื่อจัดระเบียบข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่ให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้และช่วยให้เกิดความคล่องตัวในยุคแห่งการแข่งขัน

นอกจากนี้ชนิสรา ศิลาณกิจ (2550) ได้ศึกษาเกี่ยวกับระดับของคุณธรรม พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความสามัคคี ความมีระเบียบวินัย ความเสียสละ การพึ่งพาตนเอง และความขยันหมั่นเพียร ส่วนงานวิจัยของเพ็ญศรี สาราญรัตน์ (2553) พบว่าด้านความประพฤติอยู่ในระดับน้อยที่สุด สำหรับงานวิจัยด้านการพัฒนาคุณธรรมของศิริพรพูนชัยนายนางค์สายตาและกฤษมา กังหลี (2553) พบว่านักเรียนมีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ก่อนและหลังการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและพฤติกรรมคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดทั้งก่อนและหลังการเรียนการสอน

จากการทบทวนผลการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยยังไม่พบการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมที่เกิดขึ้นในโครงการเรียนรู้และเสริมสร้างประสบการณ์ต่างประเทศซึ่งจะเป็นบริบททางสภาพแวดล้อมที่น่าจะช่วยให้มีคุณธรรมเพิ่มขึ้น จึงเชื่อว่าการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นองค์ความรู้ที่นำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ได้ต่อไป

วิธีการดำเนินงานวิจัย

1. ประชากรเป็นนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการเรียนรู้แดนมังกรสะท้อนวิถีไทยครั้งที่ 7 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 21 คน เป็นนักศึกษาชาย 8 คน และนักศึกษาหญิง 13 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น คือ

2.1 แบบสอบถามคุณธรรมพื้นฐาน สำหรับศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาต่อคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ประกอบด้วยข้อคำถามด้านความขยัน (อุตสาหกรรม) ความประหยัดความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความสุภาพ ความมีน้ำใจ ความสามัคคี ความสะอาด ด้านละ 10 ข้อ รวมทั้งสิ้น 80 ข้อ ใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ท4 ระดับ คือ น้อยที่สุด น้อย มาก มากที่สุด โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อพิจารณาความเหมาะสมและทดสอบความเที่ยงของแบบสอบถามแต่ละตัวแปรด้วยค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบสอบถามคุณธรรมพื้นฐานด้านความขยัน(อุตสาหกรรม)มีค่า 0.760ความประหยัดมีค่า 0.861 ความซื่อสัตย์มีค่า0.820ความมีวินัยมีค่า 0.897ความสุภาพมีค่า 0.799 ความมีน้ำใจมีค่า 0.902 ความสามัคคีมีค่า 0.948 ความสะอาดมีค่า 0.919 และค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงรวมทั้งสิ้น30 ข้อ มีค่า 0.958 ถือว่ามีค่าความเที่ยงอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ เนื่องจากเกณฑ์การพิจารณาความเที่ยงที่ใช้ได้ควรมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.5 (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556, น.97)

2.2 แบบสอบถามความคิดเห็น (Questionnaire) มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดเพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรมของนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการเรียนรู้แดนมังกรสะท้อนวิถีไทยครั้งที่ 7 โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.3 กิจกรรมสอดแทรกคุณธรรมระหว่างเข้าร่วมโครงการเรียนรู้แดนมังกรสะท้อนวิถีไทยครั้งที่ 7

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการดังนี้

3.1 ผู้วิจัยให้นักศึกษาทำแบบสอบถามคุณธรรมพื้นฐานเพื่อวัดลักษณะคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ก่อนเข้าร่วมโครงการ (Pre-test) ด้วยตนเองในวันปฐมนิเทศ

3.2 ขณะพักอยู่ในสาธารณรัฐประชาชนจีนผู้วิจัยสอดแทรกคุณธรรมผ่าน Line Application Group เพื่อปลูกฝังให้นักศึกษาเรียนรู้และเข้าใจคุณธรรมที่สอดคล้องกับการกระทำโดยทันทีที่เกิดพฤติกรรมของนักศึกษา การปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา การกระทำที่สะท้อนคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ และจัดบันทึก

3.3 ผู้วิจัยสัมภาษณ์นักศึกษาอย่างไม่เป็นทางการถึงความคิดเห็นความรู้สึกที่ได้ที่เข้าร่วมโครงการ

3.4 ผู้วิจัยให้นักศึกษาทำแบบสอบถามคุณธรรมพื้นฐานเพื่อวัดลักษณะคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการหลังเข้าร่วมโครงการ (Post-test)

3.5 ผู้วิจัยให้นักศึกษาเขียนแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรมของนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการเรียนรู้แผนมั่งการสะท้อนวิถีไทย ครั้งที่ 7

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ได้แก่ 1) วิเคราะห์ลักษณะคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของนักศึกษาได้แก่ความขยัน (ความอดทน) ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความสุภาพ ความมีน้ำใจ ความสามัคคี และความสะอาด ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการเรียนรู้แผนมั่งการสะท้อนวิถีไทยครั้งที่ 7 ด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) การเปรียบเทียบระดับการกระทำหรือ ความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของนักศึกษา ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3 แบบ ได้แก่ เพศ เกรดเฉลี่ย และภูมิฐานะ ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ (Repeated Measures ANOVA)

ผลการวิจัย

ลักษณะข้อมูลคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ

การวิเคราะห์ลักษณะคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของนักศึกษา ได้แก่ ความขยัน (ความอดทน) ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความสุภาพ ความมีน้ำใจ ความสามัคคี และความสะอาด ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการเรียนรู้แผนมั่งการสะท้อนวิถีไทย ครั้งที่ 7 พบว่า ก่อนเข้าร่วมโครงการ นักศึกษามีการกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐานด้านความสุภาพสูงที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 รองลงมาคือ ด้านความสามัคคี และความสะอาด ความซื่อสัตย์ ความมีน้ำใจ ความมีวินัย ความขยัน (ความอดทน) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.28, 3.23, 3.21, 3.07, 2.97, 2.86 ส่วนด้านที่มีระดับต่ำสุดคือด้านความประหยัด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.49 คะแนน

หลังเข้าร่วมโครงการ นักศึกษามีระดับความสุภาพสูงที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 คะแนน รองลงมาคือ ด้านความสามัคคี ความซื่อสัตย์ ความสะอาด ความมีน้ำใจ ความมีวินัย ความขยัน (ความอดทน) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40, 3.38, 3.11, 3.12, 3.01, 2.97 ส่วนด้านที่มีระดับต่ำสุดคือด้านความประหยัด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.62 รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ

การกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ					
ก่อนเข้าร่วมโครงการ			หลังเข้าร่วมโครงการ		
ลำดับคุณธรรม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ลำดับคุณธรรม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. ความสุภาพ	3.49	0.496	1. ความสุภาพ	3.72	0.391
2. ความสามัคคี	3.28	0.581	2. ความสามัคคี	3.40	0.580
3. ความสะอาด	3.23	0.553	3. ความซื่อสัตย์	3.38	0.308
4. ความซื่อสัตย์	3.21	0.512	4. ความสะอาด	3.11	0.490
5. ความมีน้ำใจ	3.07	0.517	5. ความมีน้ำใจ	3.12	0.357
6. ความมีวินัย	2.97	0.666	6. ความมีวินัย	3.01	0.430
7. ความขยัน	2.86	0.377	7. ความขยัน	2.97	0.428
8. ความประหยัด	2.49	0.584	8. ความประหยัด	2.62	0.496
รวม	3.07	0.379	รวม	3.16	0.279

ลักษณะข้อมูลคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการก่อนและหลังจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

การเปรียบเทียบระดับการกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของนักศึกษา ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ เกรดเฉลี่ย และ ภูมิภาค ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ (Repeated Measures ANOVA) รายละเอียดดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการโดยรวม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักศึกษามีระดับการกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการโดยรวมก่อนและหลังแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 2.079$; $p=0.168$) และเมื่อพิจารณาอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างช่วงเวลากับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า อิทธิพลของช่วงเวลากับปัจจัยส่วนบุคคลมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงสามารถพิจารณาอิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคลได้และพบว่า เพศมีอิทธิพลต่อระดับการกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($F = 10.030^{**}$; $p=0.006$) กล่าวคือ นักศึกษาหญิงมีระดับการกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการโดยรวมสูงกว่านักศึกษาชาย รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ โดยรวมก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	E: รวม การเข้าร่วมโครงการ				ค่าสถิติ
		ก่อน		หลัง		
		ค่าเฉลี่ย	SD	ค่าเฉลี่ย	SD	
E: รวม	21	3.08	0.379	3.17	0.279	$F^a = 2.079$ (p=0.168)
1. เพศ						
- ชาย	8	2.78	0.263	2.93	0.100	$F^{a^b} = 0.274$ (p=0.607)
- หญิง	13	3.25	0.329	3.31	0.254	$F^b = 10.030^{**}$ (p=0.006)
2. GPA						
- มี GPA ≤ 2.50	11	2.94	0.392	3.10	0.263	$F^{a^b} = 0.781$ (p=0.389)
- มี GPA > 2.50	10	3.23	0.318	3.25	0.288	$F^b = 0.651$ (p=0.431)
3. ภูมิลำเนา						
- ภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพฯ	12	3.15	0.437	3.26	0.279	$F^{a^b} = 0.409$ (p=0.531)
- ภูมิลำเนาอยู่จังหวัดอื่น	9	2.98	0.279	3.04	0.233	$F^b = 0.613$ (p=0.445)

หมายเหตุ F^a อิทธิพลของช่วงเวลา; F^{a*b} หมายถึง อิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างช่วงเวลากับปัจจัยส่วนบุคคล; F^b อิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคล

2. ผลการวิเคราะห์คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการรายด้าน

ความขยัน(ความอดทน) นักศึกษามีระดับการกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐานด้านความขยัน (ความอดทน) ก่อนและหลังแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ($F = 0.583$; $p = 0.456$)และเมื่อพิจารณาอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างช่วงเวลากับปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า อิทธิพลของช่วงเวลากับปัจจัยส่วนบุคคลมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงสามารถพิจารณาอิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคลได้และพบว่า เพศมีอิทธิพลต่อระดับการกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐานด้านความขยัน (ความอดทน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($F = 7.381^{**}$; $p = 0.015$) กล่าวคือ นักศึกษาหญิงมีระดับการกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐานด้านความขยัน (ความอดทน) สูงกว่านักศึกษาชาย

ความประหยัด นักศึกษามีระดับการกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐานด้านความประหยัด ก่อนและหลังแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ($F = 0.400$; $p = 0.536$)และเมื่อพิจารณาอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างช่วงเวลากับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า อิทธิพลของช่วงเวลากับปัจจัยส่วนบุคคลมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงสามารถพิจารณาอิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคลได้และพบว่าปัจจัยส่วนบุคคลมีอิทธิพลต่อระดับการกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐานด้านความประหยัดอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ความซื่อสัตย์ นักศึกษามีระดับการกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐานด้านความซื่อสัตย์ก่อนและหลังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05($F = 4.993^{**}$; $p = 0.039$) กล่าวคือ นักศึกษามีระดับการกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐานด้านความซื่อสัตย์หลังเข้าร่วมโครงการสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการ เมื่อพิจารณาอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างช่วงเวลา

กับปัจจัยส่วนบุคคลมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงสามารถพิจารณาอิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคลได้และพบว่าเพศGPAและภูมิลำเนาไม่มีอิทธิพลต่อระดับการกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐานด้านความสามัคคีอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 3.869^{**}$; $p = 0.066$)

ความสะอาด นักศึกษามีระดับการกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐานด้านความสะอาดก่อนและหลังแตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญที่ระดับ 0.05 ($F = 1.777$; $p = 0.200$)และเมื่อพิจารณาอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างช่วงเวลากับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า อิทธิพลของช่วงเวลากับปัจจัยส่วนบุคคลมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงสามารถพิจารณาอิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคลได้และพบว่า เพศมีอิทธิพลต่อระดับการกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐานด้านความสะอาดอย่างมีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($F = 11.836^{**}$; $p = 0.003$) กล่าวคือ นักศึกษาหญิงมีระดับการกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐานด้านความสะอาดสูงกว่านักศึกษาชาย

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐาน
8 ประการ ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	E1:ความขยัน (ความอดทน)					E2:ความประหยัด				
	ช่วงของการเข้าโครงการ				ค่าสถิติ	ช่วงของการเข้าโครงการ				ค่าสถิติ
	ก่อน		หลัง			ก่อน		หลัง		
	M	SD	M	SD		M	SD	M	SD	
รวม	2.86	0.377	2.97	0.428	$F^a = 0.583$ (p=0.456)	2.49	0.584	2.62	0.496	$F^b = 0.400$ (p=0.536)
เพศ										
- ชาย	2.65	0.207	2.69	0.290	$F^{ab} = 0.051$ (p=0.824)	2.76	0.731	2.73	0.377	$F^{ab} = 0.266$ (p=0.536)
- หญิง	2.98	0.408	3.15	0.412	$F^b = 7.381^{**}$ (p=0.015)	2.32	0.421	2.56	0.562	$F^b = 2.259$ (p=0.151)
GPA										
- ≤ 2.50	2.74	0.367	2.84	0.369	$F^{ab} = <0.001$ (p=0.994)	2.56	0.595	2.65	0.592	$F^{ab} = 0.002$ (p=0.962)
- > 2.50	2.99	0.360	3.12	0.457	$F^b = 1.576$ (p=0.226)	2.41	0.591	2.59	0.393	$F^b = <0.001$ (p=0.991)
ภูมิลำเนา										
- กรุงเทพฯ	2.85	0.450	3.06	0.511	$F^{ab} = 0.656$ (p=0.429)	2.42	0.467	2.72	0.524	$F^{ab} = 1.346$ (p=0.262)
- จังหวัดอื่น	2.87	0.278	2.86	0.270	$F^b = 0.034$ (p=0.855)	2.59	0.730	2.50	0.456	$F^b = 0.367$ (p=0.553)
ปัจจัยส่วนบุคคล	E3:ความซื่อสัตย์					E4:ความมีวินัย				
	ช่วงของการเข้าโครงการ				ค่าสถิติ	ช่วงของการเข้าโครงการ				ค่าสถิติ
	ก่อน		หลัง			ก่อน		หลัง		
	M	SD	M	SD		M	SD	M	SD	
รวม	3.21	0.512	3.38	0.308	$F^a = 4.993^{**}$ (p=0.039)	2.97	0.666	3.01	0.430	$F^b = 0.267$ (p=0.612)
เพศ										
- ชาย	2.88	0.468	3.18	0.287	$F^{ab} = 1.032$ (p=0.324)	2.43	0.403	2.69	0.360	$F^{ab} = 0.731$ (p=0.404)
- หญิง	3.42	0.434	3.51	0.253	$F^b = 6.354^{**}$ (p=0.022)	3.31	0.569	3.21	0.348	$F^b = 10.231^{**}$ (p=0.005)
GPA										
- ≤ 2.50	3.16	0.486	3.34	0.364	$F^{ab} = 0.152$ (p=0.701)	2.55	0.534	2.83	0.393	$F^{ab} = 4.547^*$ (p=0.048)
- > 2.50	3.26	0.560	3.43	0.241	$F^b = 0.131$ (p=0.722)	3.44	0.453	3.21	0.393	$F^b = 15.406^{**}$ (p=0.001)
ภูมิลำเนา										
- กรุงเทพฯ	3.36	0.537	3.47	0.352	$F^{ab} = 0.223$ (p=0.643)	3.21	0.672	3.20	0.341	$F^{ab} = 0.014$ (p=0.906)
- จังหวัดอื่น	3.01	0.426	3.27	0.200	$F^b = 1.043$ (p=0.321)	2.66	0.541	2.76	0.419	$F^b = 8.205^*$ (p=0.011)

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	E5:ความสุภาพ				ค่าสถิติ	E6:ความมีน้ำใจ				ค่าสถิติ
	ช่วงของการเข้าโครงการ					ช่วงของการเข้าโครงการ				
	ก่อน		หลัง			ก่อน		หลัง		
	M	SD	M	SD		M	SD	M	SD	
รวม	3.49	0.496	3.72	0.391	F ^a = 3.881 (p=0.065)	3.07	0.517	3.12	0.357	F ^a = 0.440 (p=0.516)
เพศ										
- ชาย	3.18	0.381	3.53	0.440	F ^{ath} = 0.562 (p=0.464)	2.68	0.324	2.86	0.177	F ^{ath} = 0.338 (p=0.569)
- หญิง	3.69	0.465	3.84	0.318	F ^b = 7.754** (p=0.013)	3.31	0.468	3.28	0.352	F ^b = 13.403** (p=0.002)
GPA										
- ≤2.50	3.40	0.510	3.67	0.329	F ^{ath} = 0.018 (p=0.896)	2.92	0.567	3.13	0.452	F ^{ath} = 2.534 (p=0.130)
- >2.50	3.60	0.485	3.77	0.462	F ^b = <0.001 (p=0.993)	3.23	0.424	3.11	0.238	F ^b = 0.102 (p=0.753)
ภูมิลำเนา										
- กรุงเทพฯ	3.51	0.587	3.73	0.349	F ^{ath} = 0.036 (p=0.851)	3.09	0.590	3.13	0.352	F ^{ath} = 0.001 (p=0.971)
- จังหวัดอื่น	3.48	0.377	3.71	0.462	F ^b = 0.603 (p=0.448)	3.03	0.433	3.11	0.386	F ^b = 0.910 (p=0.353)
ปัจจัยส่วนบุคคล	E7:ความสามัคคี				ค่าสถิติ	E8: ความสะอาด				ค่าสถิติ
	ช่วงของการเข้าโครงการ					ช่วงของการเข้าโครงการ				
	ก่อน		หลัง			ก่อน		หลัง		
	M	SD	M	SD		M	SD	M	SD	
รวม	3.28	0.581	3.40	0.580	F ^a = 1.262(p=0.277)	3.23	0.553	3.11	0.490	F ^a = 1.777 (p=0.200)
เพศ										
- ชาย	2.89	0.591	3.09	0.622	F ^{ath} = 0.741(p=0.401)	2.82	0.377	2.71	0.259	F ^{ath} = 0.340 (p=0.568)
- หญิง	3.52	0.443	3.60	0.476	F ^b =3.869**(p=0.066)	3.48	0.498	3.35	0.437	F ^b =11.836** (p=0.003)
GPA										
-≤2.50	3.16	0.617	3.26	0.642	F ^{ath} = 0.248(p=0.625)	3.02	0.591	3.05	0.452	F ^{ath} = 2.893 (p=0.107)
->2.50	3.40	0.544	3.56	0.488	F ^b = 0.241(p=0.629)	3.47	0.416	3.17	0.546	F ^b = 0.159 (p=0.695)
ภูมิลำเนา										
- กรุงเทพฯ	3.43	0.573	3.64	0.560	F ^{ath} = 0.951(p=0.343)	3.33	0.608	3.18	0.457	F ^{ath} = 0.082 (p=0.779)
- จังหวัดอื่น	3.07	0.555	3.09	0.462	F ^b = 2.559(p=0.128)	3.11	0.478	3.01	0.542	F ^b = <0.001 (p=0.990)

หมายเหตุ F^a อิทธิพลของช่วงเวลา; F^{a^b} หมายถึง อิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างช่วงเวลากับปัจจัยส่วนบุคคล; F^b อิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคล

อภิปรายผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่เพศเกรดเฉลี่ย และภูมิลำเนาที่มีอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ต่อระดับการกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการผลการศึกษาในการวิจัยครั้งนี้สามารถนำมาสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยข้อ 1 ได้บางส่วนคือ นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีระดับการกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ย และภูมิลำเนาต่างกันมีระดับการกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผู้วิจัยจะดำเนินการอภิปรายผลดังนี้

ผลการวิจัยพบว่าเพศมีอิทธิพลต่อระดับการกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ โดยรวมและรายด้านได้แก่ ความขยัน (ความอดุสาหะ) ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความสุภาพ ความมีน้ำใจ สามัคคี และความสะอาด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

กล่าวคือ นักศึกษาหญิงมีระดับการกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการโดยรวมสูงกว่านักศึกษาชาย และรายด้านเกือบทุกด้านยกเว้นด้านความประหยัด ตรงกับข้อสรุปจากการสัมมนาทางวิชาการของกระทรวงศึกษาธิการในปี 2550 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551) พบว่านักศึกษาเพศหญิงมีคะแนนพฤติกรรมคุณธรรมและเจตคติต่อคุณธรรมสูงกว่าเพศชายสอดคล้องกับงานวิจัยของชนิสรา ศิลานุกิจ (2550) ที่พบว่า ทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและบุญสม โพธิ์เงิน(2536) ที่พบว่านักเรียนหญิงมีคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันมากกว่านักเรียนชายทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาหญิงเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดกับอาจารย์ที่ดูแลโครงการ ทำให้การสอดแทรกคุณธรรมด้านต่างๆเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ดังตัวอย่างเช่น ผู้วิจัยจะนัดพบนักศึกษาหญิงที่หน้าหอพัก เพื่อเดินเท้าไปยังตึกเรียนพร้อมกันระหว่างเดินไปด้วยกันผู้วิจัยจะสอนนักศึกษาเรื่องการตรงต่อเวลาการไปคอยเหล่านี้อีกที่ชั้นเรียนก่อนเวลาเรียนผู้วิจัยจะปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างเช่นนี้ทุกวันจนนักศึกษาหญิงค่อยๆเรียนรู้และปรับพฤติกรรมของตนเอง ซึ่งจากการสังเกตพฤติกรรมพบว่านักศึกษาหญิงมีคุณธรรมด้านความขยันและความมีวินัยเพิ่มขึ้นสนับสนุนผลการวิจัยดังกล่าว เป็นต้น การสอดแทรกคุณธรรมวิธีนี้ตรงกับแนวคิดของศรีธนพร ชวนเกริกกุล (2555) และสุธาเจียรนัยกุลวานิช (2553) ที่กล่าวถึง การปลูกฝังให้บุคคลมีคุณธรรมมีหลายรูปแบบทั้งทางตรงและทางอ้อม ครูมีอิทธิพลต่อการถ่ายทอดและปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชนและผู้ใกล้ชิดเป็นผู้แก้ไขและปรับพฤติกรรมของเด็กในการส่งเสริมคุณธรรม (องุ่นพุลทวี, 2538) สำหรับคุณธรรมด้านความประหยัดที่พบว่านักศึกษาหญิงมีระดับการกระทำหรือความคิดเห็นน้อยกว่านักศึกษาชายอาจเป็นเพราะนักศึกษาหญิงส่วนใหญ่เป็นผู้ที่รักสวยรักงาม ชอบแต่งตัว ชอบจับจ่ายซื้อของ กอปรกับมหานครเชียงใหม่มีประชากรจีนเป็นเมืองแห่งแฟชั่น จึงอาจทำให้นักศึกษาหญิงไม่สามารถอดทนต่อสิ่งเย้ายวนเหล่านี้ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญศรี สำราญรัตน์ (2553) ที่พบว่านักศึกษามีคุณธรรมด้านความประหยัดอยู่ในระดับน้อยที่สุด แต่อย่างไรก็ตาม จากการสังเกตพฤติกรรมด้านอื่นๆ นักศึกษาหญิงจะปิดน้ำและปิดเครื่องใช้ไฟฟ้าก่อนออกจากห้องพักทุกครั้ง และนักศึกษาหญิงบางคนบันทึกค่าใช้จ่ายและคำนวณค่าเงินหยวนและค่าเงินบาทก่อนใช้จ่ายอีกด้วย

ปัจจัยเกเรดเฉลี่ยมีอิทธิพลต่อระดับการกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติโดยรวม แต่เมื่อวิเคราะห์คุณธรรมด้านวินัยพบว่า นักศึกษาที่มีเกเรดเฉลี่ยน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2.50 จะมีระดับการกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐานด้านความมีวินัยหลังเข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้นในขณะที่นักศึกษาที่มีเกเรดเฉลี่ยมากกว่า 2.50 มีระดับการกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐานด้านความมีวินัยหลังเข้าร่วมโครงการลดลงผลการศึกษานี้แตกต่างจากข้อสรุปจากการสัมมนาทางวิชาการของกระทรวงศึกษาธิการในปี 2550 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551) ที่พบว่านักศึกษาที่มีผลการเรียนดีมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมและเจตคติต่อคุณธรรมสูงกว่าผู้ที่มีผลการเรียนต่ำ อาจเป็นเพราะนักศึกษาส่วนใหญ่ที่เข้าร่วมโครงการมี GPA น้อยกว่าหรือเท่ากับ 2.50 จำเป็นต้องนำผลการประเมินการเข้าร่วมโครงการเพื่อประกอบการประเมินผลในวิชา จทร.111 การออกเสียงภาษาจีน วิชา ทย. 221 ภาษาและวัฒนธรรม และวิชา ศป. 355 ศึกษาวัฒนธรรมต่างชาติ เพื่อให้ได้รับเกรดที่ดีต่อไป จึงทำให้การกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐานด้านความมีวินัยเป็นไปตามข้อตกลงที่ผู้วิจัยกำหนดให้นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการปฏิบัติตามเช่นการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของ

หอพัก Donghua University การใช้ศักยภาพของตนเองในการเข้าและออกหอพักทุกครั้งพับผ้าห่ม และที่นอนหลังตื่นนอนทุกเช้าเข้าเรียนให้ตรงเวลาแม้ว่าจะมีกิจกรรมอื่นทำให้นอนดึกเช่นดูการแข่งขันฟุตบอลโลกมารับประทานอาหารเที่ยงให้ตรงเวลาเพื่อรับประทานร่วมกันอย่างพร้อมเพรียงรู้จักเข้าคิวเพื่อซื้อตั๋วรถไฟฟ้ายั้วตรเข้าชมสถานที่ต่างๆหรือห้องน้ำตามที่สาธารณะรักษาเวลาในการเยี่ยมชมสถานที่ต่างๆมาให้ตรงเวลาลดหมายโดยมีนักศึกษาหญิงคนหนึ่งได้กล่าวถึงการเข้าร่วมโครงการในครั้งนี้ว่าทำให้ตนเองเป็นคนมีวินัยในการเข้าเรียนและตรงต่อเวลามากขึ้นด้วยขณะที่นักศึกษาที่มี GPA มากกว่า 2.50 มีคะแนนประเมินผลจากการทดสอบภาษาจีนอยู่ในระดับดีและดีมาก และบางคนเข้าร่วมโครงการเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ให้ตนเอง โดยไม่ได้ใช้ประกอบการประเมินผลในวิชาทร.111ทย. 221และวิชาศป.355 จึงอาจทำให้ความมีวินัยหลังเข้าร่วมโครงการลดลง

ปัจจัยภูมิสำเนาามีอิทธิพลต่อระดับการกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติโดยรวม แต่เมื่อพิจารณาด้านความมีวินัย พบว่าปัจจัยภูมิสำเนาอยู่กรุงเทพมีอิทธิพลต่อการกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐานด้านความมีวินัยของนักศึกษาโดยที่นักศึกษาที่มีภูมิสำเนาอยู่กรุงเทพมีระดับการกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐานด้านความมีวินัยสูงกว่านักศึกษาที่มีภูมิสำเนาอยู่จังหวัดอื่น ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับแนวคิดของศิริวรรณ เกษมศานต์ กิตากร และอภิญา หิรัญวงษ์ (2550) ได้กล่าวถึงเรื่องภูมิสำเนาว่าสังคมไทยเป็นสังคมเกษตรกรรมการดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างสบายไม่ต้องเร่งรีบไม่จำเป็นต้องมีวินัยทำให้นิสิตที่มีภูมิสำเนาอยู่ต่างจังหวัดขาดวินัยสอดคล้องกับงานวิจัยของภาวิณี ไสธายะเพชร (2549) ที่พบว่าปัจจัยด้านบริบทสิ่งแวดล้อมมีการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้เกิดความมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ ซึ่งตรงกับการศึกษาแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ท.) ที่กล่าวถึงความมีระเบียบวินัยที่เกิดขึ้นในยุคแห่งการไหลบ่าของข้อมูลข่าวสารจำนวนมากเพื่อจัดระเบียบข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่ให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้และในยุคแห่งการแข่งขันที่ช่วยให้เกิดความคล่องตัวไม่วุ่นวาย ดังเช่นสภาพแวดล้อมของสังคมเมืองกรุงที่เป็นศูนย์รวมของทุกสิ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญสม โพธิ์เงิน (2536) ก็พบว่านักเรียนที่เรียนโรงเรียนในเขตเมืองมีคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันมากกว่านักเรียนที่เรียนโรงเรียนในเขตชนบททั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่มีภูมิสำเนาอยู่กรุงเทพจะดำเนินชีวิตที่อยู่ในสังคมการแข่งขัน ได้รับการปลูกฝังและเรียนรู้เรื่องคุณธรรมพื้นฐานด้านความมีวินัยมาก่อน เช่น การเข้าคิวขึ้นรถตู้ ซื้อตั๋วรถไฟฟ้ายั้วตรชมภาพยนตร์ ทำให้เมื่อเดินทางเข้าร่วมโครงการสภาพแวดล้อมของมหานครซึ่งยังไ้จะมีปัจจัยด้านบริบทสิ่งแวดล้อมมีการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้เกิดความมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบต่อคล้ายกับกรุงเทพฯ จึงทำให้นักศึกษาที่มีภูมิสำเนาอยู่กรุงเทพมีระดับการกระทำมีความมีวินัยสูงกว่านักศึกษาที่มีภูมิสำเนาอยู่จังหวัดอื่น

สำหรับวัตถุประสงค์ที่ 2 เป็นการเปรียบเทียบการพัฒนาคุณธรรมของนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการเรียนรู้แดนมังกรสะท้อนวิถีไทยครั้งที่ 7 ระหว่างก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการผลการศึกษาค้นคว้าไม่สามารถนำมาสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยข้อ 2 ได้ กล่าวคือนักศึกษามีการกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการโดยรวมเพิ่มขึ้นหลังการเข้าร่วมโครงการ แต่เมื่อเปรียบเทียบก่อนและหลังพบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนงานวิจัยของศิริพร พูนชัย นัยนาวงศ์ สายตา และกุลมา กังหลี (2553) ที่พบว่านักเรียนมีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการก่อนและหลังการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้นแต่ไม่แตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ประเด็นที่น่าสนใจคือเมื่อพิจารณาด้านความซื่อสัตย์ พบว่านักศึกษา มีระดับการกระทำหรือความคิดเห็นก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ ระดับ 0.05 การที่คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์เพิ่มขึ้นหลังเข้าร่วมโครงการ อาจเป็นเพราะขณะ พำนักอยู่ที่สาธารณรัฐประชาชนจีนนักศึกษาทุกคนจะมีความจริงจังต่อกันซึ่งเป็นความซื่อสัตย์ ต่อเพื่อนไม่นำเรื่องราวของเพื่อนร่วมห้องไปเล่าหรือพูดให้ผู้ร่วมเดินทางคนอื่นทราบทั้งต่อหน้า และลับหลังนอกจากนี้ยังเซ็นชื่อเข้าเรียนด้วยตนเองหากวันใดไม่เข้าเรียนก็ไม่ให้เพื่อนลงชื่อแทน ไม่ลอกแบบฝึกหัดภาษาจีนของเพื่อนทำข้อสอบภาษาจีนด้วยตนเองรวมทั้งปฏิบัติตามข้อตกลงและ คำมั่นสัญญาที่ให้ไว้กับอาจารย์ผู้ดูแลโครงการตลอดเวลาจนสิ้นสุดโครงการ การกระทำเหล่านี้ สันนิษฐานผลการวิจัยที่แสดงให้เห็นถึงความซื่อสัตย์ได้เป็นอย่างดี

ขณะที่ระดับการกระทำและความคิดเห็นต่อคุณธรรมโดยรวมและรายด้าน 7 ด้านได้แก่ ความขยัน(ความอุตสาหะ) ความประหยัดความมีวินัยความสุภาพความมีน้ำใจความสามัคคีและ ความสะอาดก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแต่ค่าเฉลี่ยของ ระดับการกระทำของนักศึกษา ก่อนและภายหลังเข้าร่วมโครงการเพิ่มมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากการก ระทำของนักศึกษา เช่น เพียรพยายามที่จะเรียนรู้และเข้าใจภาษาจีนเพื่อให้เข้าใจและใช้สื่อสาร ในชีวิตประจำวันได้เช่นการสั่งอาหารหรือซื้ออาหารด้วยบัตรเติมเงินเพราะโรงอาหารที่ Donghua University ไม่สามารถซื้ออาหารได้ด้วยเงินสดนักศึกษาหญิงพยายามใช้ Talking Dictionary ภาษาไทย-จีน เพื่อแก้ปัญหาในการสื่อสารและเรียนรู้การเดินทางโดยขึ้นและลงรถไฟฟ้าหัดสังเกต ป้ายหรือสถานที่ที่ต้องต่อรถไฟฟ้าเพื่อเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆด้วยตนเอง ไม่ตะโกนโหวกเหวกหรือ พูดคุยเสียงดังในสถานที่ต่างๆเช่นหอพักภายในลิฟต์ห้องเรียนช่วยกันรักษาความสะอาดห้องพักอย่าง สม่ำเสมอนอกจากนี้นักศึกษาทุกคนรักใคร่ปรองดองกันดีมากแม้บางครั้งจะมีความเห็นที่แตกต่างกัน เรื่องไปเที่ยวตามสถานที่ต่างๆแต่นักศึกษาใช้วิธีการโหวตเสียงและปฏิบัติตามเสียงส่วนใหญ่ การอยู่ ร่วมกันตลอด 24 ชั่วโมงยังเอื้ออำนวยให้นักศึกษามีน้ำใจช่วยเหลือกันในเรื่องต่างๆเช่นมีนักศึกษาบาง คนที่มีพื้นความรู้ภาษาจีนก่อนที่จะเดินทางเข้าร่วมโครงการในครั้งนี้ได้สละเวลาอธิบายบทเรียนภาษา จีนให้แก่เพื่อนที่ไม่เข้าใจเนื้อหาที่อาจารย์ชาวจีนสอนซึ่งนักศึกษบอกว่ายากเกินไปและอาจารย์สอน เร็วทำให้นักศึกษาตามบทเรียนไม่ทันรวมทั้งให้ยืมสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆที่จำเป็นซึ่งผู้ร่วมเดินทางไม่ได้ จัดเตรียมมาจากประเทศไทยเช่นร่มกันฝนเข็มเย็บผ้ายาแก้ปวดศีรษะพลาสติกปิดแผล เป็นต้น

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ใช้วิธีการสอดแทรกคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการโดยเชื่อมโยง เหตุการณ์และการกระทำที่เกิดโดยทันที เช่น ใช้ Line Application Group เพื่อเป็นช่องทางการ สอดแทรกคุณธรรมได้ตลอดเวลา เล่นเกมบดดีเพื่อสานสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาที่รู้จักและไม่เคยรู้จัก กันมาก่อนรวมทั้งสร้างความคุ้นเคยระหว่างนักศึกษาและอาจารย์กับนักศึกษาเพื่อให้เกิดสัมพันธ์ภาพที่ ดี ซึ่งจะทำให้กระบวนการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมเกิดขึ้นได้ง่าย ผู้วิจัยปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษาใช้กระบวนการกลุ่มเป็นแนวทางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้นักศึกษา มีคุณธรรมด้านต่างๆเพิ่มขึ้นรวมทั้งสอดแทรกคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการผ่านกิจกรรมต่างๆและการ ดำเนินชีวิตประจำวันที่เกิดขึ้นระหว่างเข้าร่วมโครงการฯแม้ว่าการปลูกฝังคุณธรรมเป็นกระบวนการ ระยะเวลาทำได้ยากและใช้เวลานาน (ศรัณพร ชวนเกริกกุล, 2555) แต่ถ้าผู้ใกล้ชิดพยายามปลูกฝัง และสอดแทรกอย่างสม่ำเสมอทำให้ระดับคุณธรรมสามารถพัฒนาเพิ่มขึ้นได้ (อุงนพุลทวี, 2538)

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำไปใช้และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไปดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. เนื่องจากการพัฒนาคุณธรรมของนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยมากกว่า 2.50 มีระดับการกระทำหรือความคิดเห็นต่อคุณธรรมพื้นฐานด้านความมีวินัยหลังเข้าร่วมโครงการลดลงอาจารย์ผู้ดูแลโครงการควรเน้นการพัฒนาคุณธรรมด้านความมีวินัยให้กับนักศึกษากลุ่มนี้มากขึ้น
2. การปลูกฝังคุณธรรมเป็นกระบวนการระยะยาว จึงควรเพิ่มระยะเวลาการจัดโครงการให้มากขึ้นด้วย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

1. อาจารย์ผู้รับผิดชอบโครงการหรือผู้เกี่ยวข้องอาจนำผลจากการวิจัยครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้กับโครงการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมในต่างประเทศที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน เพื่อพัฒนาคุณธรรมของนักศึกษาในโอกาสต่อไป
2. ควรมีการศึกษาวิจัยในลักษณะรูปแบบอื่น ได้แก่ การวิจัยเชิงทดลองหรือการวิจัยเชิงพัฒนา เพื่อให้สอดคล้องกับจำนวนประชากรที่มีจำนวนน้อย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *ปฏิรูปการศึกษากับ 8 คุณธรรมพื้นฐานที่ควรปลูกฝัง*. สืบค้น 8 กรกฎาคม 2558, จาก <http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail>
- ชนิสรา ศิลานุกิจ. (2550). *การศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย รามคำแหง*, สืบค้น 1 กรกฎาคม 2558, จาก http://dric.nrct.go.th/bookdetail.php?book_id=184011
- บุญสม โพธิ์เงิน. (2536). *คุณธรรมในการอยู่ร่วมกันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก*. สืบค้น 20 มิถุนายน 2558, จาก <http://www.thaithesis.org/detail.php?id=47558>
- เพ็ญศรี สำราญรัตน์. (2553). *การพัฒนาประสิทธิผลคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ 13 คุณลักษณะของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยสารพัดช่าง เชียงใหม่ (สาขาสารภี)*. สืบค้น 25 มิถุนายน 2557, จาก <http://spcmpoly.ac.th/New1/research%20teacher50/pensri.pdf>
- มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. (2552). *รู้จักม.กรุงเทพ*. สืบค้น 25 มีนาคม 2558, จาก <http://www.bu.ac.th/tha/about-bu.html>
- ภาวณิ โสธายะเพชร. (2549). *การศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมคุณธรรมเกี่ยวกับความมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ ให้กับนักเรียนประถมศึกษา โรงเรียนในเครือเซนต์ปอลเดอชาร์ตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1*. สืบค้น 20 มิถุนายน 2558, จาก http://dric.nrct.go.th/bookdetail.php?book_id=191639
- ศรีณพร ชวนเกริกกุล. (2555). *ผลการสอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์ ความเมตตา และความเสียสละในวิชาการสื่อสารการตลาด*. สืบค้น 20 มิถุนายน 2558, จาก <http://ca.krikk.ac.th/workings/teacher/.pdf>
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2556). *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพร พูนชัย, นัยนา วงศ์สายตา, และกุลสุมา กังหลี. (2553). *การพัฒนารูปแบบการบูรณาการเรียนการสอนสอดแทรกคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง รายวิชาแนวคิด ทฤษฎี และกระบวนการ พยาบาล นักเรียนพยาบาลชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก*. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการระดับชาติ “ผลการสอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมระดับอุดมศึกษา” 28 เมษายน 2553 ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ศิริวรรณ เกษมศานต์ กิตากร และอภิญา หิรัญวงศ์. (2550). *พฤติกรรมทางจริยธรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. *วารสารมนุษยศาสตร์*, 14(1), 104-115.
- สุธา เจียรนัย กุลวานิช. (2553). *การสอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมแบบชาวพุทธ*. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการระดับชาติ “ผลการสอนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมระดับอุดมศึกษา” 28 เมษายน 2553 มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2546). *ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์*. กรุงเทพฯ: โครงการวิธีการเรียนรู้ของคนไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *รายงานการวิจัยประเมินผลคุณธรรม 8 ประการของผู้เรียน: เจตคติและพฤติกรรม*. กรุงเทพฯ: บริษัท เพลิน สตูดิโอ จำกัด.
- อึ้งน พูลทวี. (2538). *การศึกษาบทบาทของครอบครัวในการส่งเสริมคุณธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาเขตการศึกษา 1*. สืบค้น 20 มิถุนายน 2558, จาก <http://www.thaithesis.org/detail.php?id=1082538000044>